

แผนประชาารัฐร่วมใจ

สร้างหมู่บ้าน/ชุมชนมั่นคง ปลอดภัยยาเสพติด

พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๐

สู่วิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)
ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน

สำนักงาน ป.ป.ส. กระทรวงยุติธรรม

สารบัญ

๑. สถานการณ์	๑
๒. เจตนารมณ์	๑
๓. นโยบาย	๒
๔. เป้าหมาย	๓
๕. แนวความคิดการปฏิบัติ	๓
๖. การปฏิบัติ	๓
๗. ระยะเวลาปฏิบัติการ	๘
๘. การอำนวยความสะดวก	๙
๙. การติดตามประเมินผลและรายงาน	๙
๑๐. เงื่อนไขความสำเร็จ	๑๐

ภาคผนวก

๑. บทบาทภารกิจของกระทรวง กรม หน่วยงาน	๑๕
๒. โครงสร้างการบริหารจัดการและการประกอบกำลังปฏิบัติการ	๑๘
๓. แนวทางการดำเนินการต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติด และปล่อยปละละเลย	๒๑

แผนประชารัฐร่วมใจ
สร้างหมู่บ้าน/ชุมชนมั่นคง ปลอดภัยยาเสพติด
พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๖๐
สู่วิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)
ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน

๑. สถานการณ์

ยาเสพติดยังคงเป็นภัยคุกคามของโลก ภูมิภาคสามเหลี่ยมทองคำยังคงเป็นแหล่งผลิตยาเสพติด ในระยะที่ผ่านมาประเทศไทยสามารถควบคุมการผลิตยาเสพติดได้ แต่ยังได้รับผลกระทบจากการลักลอบลำเลียง ยาเสพติดจากภูมิภาคและประเทศเพื่อนบ้านเข้ามาจำหน่ายภายในประเทศ โดยยาบ้าและไอซ์เป็นตัวยาสำคัญ กลุ่มเป้าหมายเด็กและเยาวชนช่วงอายุ ๑๕-๒๕ ปี ซึ่งเป็นอนาคตของชาติเป็นกลุ่มที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับการเสพ/ใช้ มากที่สุด (ประมาณร้อยละ ๖๐ ของผู้เสพติด) และมีการกระจายยาเสพติดไปถึงหมู่บ้าน/ชุมชนซึ่งเป็นรากฐานสำคัญ ของสังคม โดยมีสถานการณ์สำคัญ ดังนี้

๑.๑ จากการดำเนินงานตามแผนป้องกันและปราบปรามยาเสพติดตามนโยบายของรัฐบาลต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี ๒๕๕๗ เป็นต้นมา สามารถสกัดกั้นและลดปริมาณการนำเข้ายาเสพติดจากแหล่งผลิตยาเสพติดในภูมิภาค รวมทั้งปราบปรามจับกุมกลุ่มขบวนการผลิตและการค้ายาเสพติดเป็นจำนวนมาก แต่จากสภาวะเงื่อนไขทางสังคม ภายในประเทศยังปรากฏการแพร่ระบาดและส่งผลกระทบสร้างความเดือดร้อนให้แก่ประชาชนโดยทั่วไป

๑.๒ ผลการประเมินหมู่บ้าน/ชุมชน กระทรวงมหาดไทย ปี ๒๕๕๘ จำนวน ๘๑,๙๐๕ แห่ง ทั่วประเทศ ตามระดับความรุนแรงของสถานการณ์ปัญหาเสพติด (มาก – ปานกลาง-น้อย) พบว่า มีปัญหามาก ๗,๗๔๓ แห่ง (ร้อยละ ๙.๔๕) ปานกลาง ๖,๓๘๓ แห่ง (ร้อยละ ๗.๗๙) น้อย ๖๗,๗๗๙ แห่ง (ร้อยละ ๘๒.๗๕)

๑.๓ ผลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนของสำนักงานสถิติแห่งชาติระหว่างวันที่ ๒-๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ ปรากฏว่า ประชาชนมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ของรัฐบาล แต่ประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชนยังคงได้รับความเดือดร้อนจากปัญหายาเสพติด และต้องการให้รัฐบาล ดำเนินการอย่างเร่งด่วน

๒. เจตนารมณ์

ปัญหายาเสพติดเป็นวาระสำคัญของชาติ ส่งผลกระทบต่อความเดือดร้อน ความทุกข์ยาก ของประชาชนและศักยภาพการพัฒนาของประเทศในอนาคต จำเป็นต้องใช้ความร่วมมือจากทุกภาคส่วนแก้ไขปัญหา อย่างจริงจัง โดยกลไกของ “ประชารัฐ” ในระดับพื้นที่ ได้แก่ อำเภอ/เขต ซึ่งทำงานใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด เป็นศูนย์กลางบูรณาการมาตรการทุกด้านให้เข้าถึงประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน และนำไปสู่การแก้ปัญหาเสพติด ให้บังเกิดผล ภายใต้การสนับสนุนของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควบคู่กับการขจัดเงื่อนไขอิทธิพลผลประโยชน์ โดยดำเนินมาตรการกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้อง

๓. นโยบาย

๓.๑ หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติและนายกรัฐมนตรีให้ทุกส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ ทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ดำเนินการดังนี้

๓.๑.๑ การแก้ไขปัญหาในระดับพื้นที่ผ่านกลไก “ประชารัฐ” ดำเนินการบนหลักการทำงาน เชิงรุก โดยให้ผู้ปฏิบัติทุกระดับในสังกัดเข้าใจปัญหาที่แท้จริงและลงพื้นที่เป็นระยะเพื่อไม่ให้เกิดความขัดแย้งในการ ดำเนินงานของรัฐ เพื่อแก้ไขปัญหาและการบังคับใช้กฎหมาย รวมทั้งต้องติดตาม ประเมินผลและรายงานความคืบหน้า ในการทำงานเป็นระยะ

๓.๑.๒ การบูรณาการการทำงานทั้งในระดับนโยบายและระดับพื้นที่ผ่านกลไก “ประชารัฐ” ให้ทุกส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น ดำเนินการบนหลักการทำงาน มีเอกภาพ โดยการดำเนินการหรือการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ จะต้องมีการประสานเพื่อหารือกับหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ให้มีความชัดเจนเพื่อให้การดำเนินการสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันและการบังคับใช้กฎหมาย ต้องมีการบูรณาการ มิใช่ต่างคนต่างถือกฎหมายของตนเองเป็นหลัก

๓.๒ คณะรัฐมนตรีประชุมเมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๘ ลงมติรับทราบและเห็นชอบทิศทาง และ กรอบยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ตามที่สำนักงาน คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) เสนอ โดยให้พิจารณาปรับปรุงรูปแบบและแนวทาง การจัดทำแผน ระบุกลไกการขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ไปสู่การปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมโดยเฉพาะกลไก ทางกฎหมาย และ “กลไกประชารัฐ” ที่จะช่วยสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนดำเนินการตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ทั้งนี้ให้ สศช. เสนอกลไกดังกล่าวให้รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) พิจารณาก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรี

๓.๓ คณะรัฐมนตรีประชุมเมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๕๙ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ได้ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการขับเคลื่อนนโยบายการปราบปรามยาเสพติด เพื่อให้การแก้ปัญหายาเสพติด เป็นไป อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จะต้องดำเนินการสร้างความเข้าใจถึงเครือข่ายระดับชุมชนให้มีส่วนร่วมมากขึ้น โดยจะขอ ความร่วมมือกับฝ่ายความมั่นคง กระทรวงกลาโหม และกระทรวงมหาดไทย

ทั้งนี้คณะรัฐมนตรีได้มีมติมอบให้รองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) ร่วมกับ หน่วยงานฝ่ายความมั่นคงบูรณาการการทำงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด โดยให้มีการสร้างการรับรู้และดำเนินกิจกรรมที่มีความเชื่อมโยง ทั้งด้านการป้องกัน ปราบปรามยาเสพติด และฟื้นฟู ผู้ติดยาเสพติด

๓.๔ ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ (ศอ.ปส.) กำหนดแผนปฏิบัติการ ป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติด ปี ๒๕๕๙ ประกอบด้วย ๔ แผน ได้แก่ ๑) แผนการป้องกันยาเสพติด ๒) แผน การบำบัดรักษายาเสพติด ๓) แผนการปราบปรามยาเสพติด และ ๔) แผนบริหารจัดการอย่างบูรณาการ โดยแผนงาน การป้องกันและสร้างการมีส่วนร่วมกลุ่มประชาชนทั่วไป เป็นส่วนหนึ่งในแผนการป้องกันยาเสพติด กำหนดเป้าหมาย สร้างกระบวนการและพัฒนาศักยภาพการมีส่วนร่วมของประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน ๘๑,๙๐๕ แห่ง

๔. เป้าหมาย

เอาชนะปัญหายาเสพติดในระดับหมู่บ้าน/ชุมชนทั่วประเทศ ๘๑,๙๐๕ แห่ง ด้วยกลไกและกระบวนการของประชารัฐ ร่วมป้องกันดูแลปัญหาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชนตนเอง โดยมีตัวชี้วัด ดังนี้

๔.๑ หมู่บ้าน/ชุมชนที่ประสบปัญหาความเดือดร้อนจากปัญหาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชนลดลง

๔.๒ ประชาชนเข้าร่วมเฝ้าระวังป้องกันยาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชน ทั้งการแจ้งข่าวสารและการดำเนินงาน

๔.๓ ดำเนินการต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติดและปล่อยปละละเลย

๔.๔ ประชาชนมีความพึงพอใจในการแก้ไขปัญหาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชน

๕. แนวความคิดการปฏิบัติ

การเอาชนะยาเสพติดในระดับหมู่บ้าน/ชุมชนจะต้องสลายโครงสร้างปัญหาด้วยการลดและขจัดอิทธิพลของกลุ่มการค้ายาเสพติด เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้าไปเกี่ยวข้องมีผลประโยชน์ ให้ประชาชนในพื้นที่มั่นใจที่จะเข้าร่วมการแก้ไขปัญหาเป็นลำดับแรก แล้วดำเนินมาตรการทุกด้าน ทั้งการป้องกัน บำบัดรักษา ปรามปราม และพัฒนาเพื่อลดเงื่อนไข อย่างสอดคล้องประสานกันด้วยกลไกและกระบวนการ “**ประชารัฐ**” โดยหน่วยงานภาครัฐ ที่ดูแลรับผิดชอบพื้นที่ควบคู่กับกำลังภาคประชาชนที่จะรักษาพื้นที่ต่อเนื่องในระยะต่อไป ด้วยหลักการ **เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา** ผู้ผลิตผู้ค้ายาเสพติดจะต้องถูกดำเนินการตามกฎหมายอย่างจริงจัง และเปิดโอกาสให้บุคคลที่เคยเข้าไปเกี่ยวข้องกับขบวนการยาเสพติด ทั้งจากเงื่อนไขทางเศรษฐกิจสังคมและผลประโยชน์ชักนำให้ละเลิกพฤติกรรม ด้วยการปรับเปลี่ยนทัศนคติ และปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด

๖. การปฏิบัติ

๖.๑ ดำเนินการต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติด และปล่อยปละละเลย ไม่เอาใจใส่ในการควบคุมจัดการกับสถานการณ์ปัญหารวมทั้งผู้มีพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด โดยจัดให้มีการรับข้อมูล ข่าวสาร ตรวจสอบ กลั่นกรองเจ้าหน้าที่ของรัฐและบุคคลซึ่งอาจมีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ระดับชาติ ระดับจังหวัด/กทม. ระดับอำเภอ/เขต

- **ระดับชาติ** โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมในฐานะผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ (ศอ.ปส.) รับข้อมูลข่าวสาร ตรวจสอบ พิจารณาเสนอหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ใช้อำนาจตาม มาตรา ๔๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ดำเนินการต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติดและปล่อยปละละเลย

- **ระดับจังหวัดและกรุงเทพมหานคร** โดยผู้ว่าราชการจังหวัดและกรุงเทพมหานคร ในฐานะ ผอ.ศอ.ปส.จ./กทม. ใช้อำนาจเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๑๙ เรียกบุคคลในพื้นที่รับผิดชอบ ซึ่งปรากฏข้อมูลจากกระบวนการประชาคมของหมู่บ้านชุมชนว่า อาจมี

พฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติดมาให้ถ้อยคำเกี่ยวกับพฤติกรรม หรือเข้ารับการพัฒนาเพื่อปรับทัศนคติ โดยให้ดำเนินการด้วยความระมัดระวัง มิให้เกิดผลกระทบกล่าวหาเรื่องการละเมิดสิทธิมนุษยชนร้ายแรงจากการปฏิบัติ เช่นที่เคยเกิดขึ้นในอดีต

- **ระดับอำเภอและเขต** โดยนายอำเภอและผู้อำนวยการเขต ในฐานะ ผอ.ศป.ปส.อ./ข.ใช้อำนาจเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๑๙ เรียกบุคคลในพื้นที่รับผิดชอบซึ่งปรากฏข้อมูลจากกระบวนการประชาคมของหมู่บ้านชุมชนว่า อาจมีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติดมาให้ถ้อยคำเกี่ยวกับพฤติกรรม หากพิจารณาแล้วเห็นว่าจำเป็นต้องเข้ารับการพัฒนาเพื่อปรับทัศนคติให้นำเสนอ ผอ.ศอ.ปส.จ./กทม. ต่อไป

ให้ผู้บังคับบัญชาทุกระดับ ทุกพื้นที่ เอาใจใส่ดูแลเจ้าหน้าที่ของรัฐมิให้ปล่อยปละละเลยหรือเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด หากปรากฏข้อมูลหรือข่าวสารให้ตรวจสอบ กลั่นกรอง แสวงหาข้อเท็จจริง และรวบรวมพยานหลักฐานเกี่ยวกับการกระทำแล้วรายงาน ผอ.ศอ.ปส. เพื่อเสนอหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ใช้อำนาจตามมาตรา ๔๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗

๖.๒ จัดกำลังปฏิบัติให้ครอบคลุมภารกิจและสอดคล้องกับสถานการณ์ของพื้นที่

๖.๒.๑ กลุ่มพื้นที่สถานการณ์ที่อยู่ในขีดความสามารถของหน่วยปกติ (ศอ.ปส.จ./กทม.) สามารถควบคุมสถานการณ์ปัญหาได้ ให้จัดชุดปฏิบัติการตำบลเข้าไปปฏิบัติการสร้างกระบวนการป้องกันและแก้ไขปัญหามูลบ้าน/ชุมชน

๖.๒.๒ กลุ่มพื้นที่ที่สถานการณ์ปัญหาเสถียรรุนแรงและพื้นที่อิทธิพล ให้ใช้กำลังปฏิบัติการจากภายนอกหนุนเสริมกำลังหน่วยปฏิบัติในพื้นที่ โดยมอบให้ ศอ.ปส. จัดกำลังปฏิบัติการเกาะติดปฏิบัติการกิจด้านการข่าวและควบคุมสถานการณ์ในพื้นที่ เพื่อขจัดอิทธิพลและผลประโยชน์และดำเนินการควบคุมและลดความรุนแรงของสถานการณ์ปัญหา ก่อนที่จะส่งมอบพื้นที่ให้กลไกปกติควบคุมดูแลต่อไป

๖.๒.๓ จัดให้มีหน่วยเฉพาะกิจด้านการข่าวและปราบปรามยาเสพติด ประกอบกำลังร่วมจากสำนักงาน ป.ป.ส. ตำรวจ และทหาร ขึ้นบังคับบัญชาต่อ ผอ.ศอ.ปส. ทำหน้าที่รับข้อมูลข่าวสารและพิสูจน์ทราบข่าวสารข้อร้องเรียนของประชาชนเกี่ยวกับยาเสพติดและเจ้าหน้าที่รัฐ และปฏิบัติการสืบสวนจับกุมผู้ค้ายาเสพติด เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้อง เพื่อลดบทบาท ลดอิทธิพลในพื้นที่ และหนุนเสริมกำลังปฏิบัติของชุดปฏิบัติการในพื้นที่

รวมทั้ง ให้มีชุดปฏิบัติการด้านการข่าวและปราบปรามยาเสพติดระดับภาค และระดับจังหวัด เพื่อควบคุมสถานการณ์ในพื้นที่รับผิดชอบ

ทั้งนี้ โดยกำหนดยุทธการหน้าบ้านปลอดภัย สนธิกำลังเข้าปฏิบัติการต่อพื้นที่เป้าหมายเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง

การขอความร่วมมือจากข้าราชการทหาร เพื่อปฏิบัติการกิจข้างต้น ให้เป็นไปตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๓/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๘ เรื่อง มาตรการเพิ่มประสิทธิภาพในการบังคับใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๑๙

๖.๓ พัฒนาหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน ๑๙,๒๐๕ หมู่บ้าน/ชุมชนที่มีอยู่และอยู่ระหว่างการจัดตั้งใหม่ในปี ๒๕๕๙ จำนวน ๙๔๒ แห่ง ให้เป็นหมู่บ้านที่มีความมั่นคงในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของตนเองและการพัฒนาปัญหาพื้นฐานของหมู่บ้าน/ชุมชนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงให้ได้ผลอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะในปี ๒๕๕๙ ในโอกาสที่สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถทรงมีพระชนมายุ ๗ รอบ ๘๔ พรรษา และเป็นปีที่กองทุนแม่ของแผ่นดินดำเนินงานมาครบรอบ ๑๒ ปี (พ.ศ. ๒๕๔๗ – ๒๕๕๙)

โดยให้ตรวจสอบสถานการณ์ปัญหายาเสพติดและประเมินความเข้มแข็งของหมู่บ้าน/ชุมชน หากพบว่ายังมีปัญหายาเสพติดให้ดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหเสริมสร้างความเข้มแข็งเช่นเดียวกับหมู่บ้าน/ชุมชนอื่น

๖.๔ จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ (ศปก.ศอ.ปส.) ที่สำนักงาน ป.ป.ส. ประกอบกำลังร่วมหน่วยปฏิบัติตามแผน ทำหน้าที่รับแจ้งข่าวสารข้อร้องเรียนด้านยาเสพติด จากประชาชน อำนวยการประสานการปฏิบัติ ติดตามและประมวลผลการดำเนินงานตามแผน และรายงาน ผอ.ศอ.ปส. และผู้ที่เกี่ยวข้อง

๖.๕ ให้ศูนย์ปฏิบัติการศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัด และศูนย์ปฏิบัติการศูนย์อำนวยการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดกรุงเทพมหานคร (ศปก.ศอ.ปส.จ./กทม.) อำนวยการบริหารและสนับสนุนการดำเนินงานของ ศป.ปส.อ./ข. การนิเทศติดตาม การปฏิบัติในพื้นที่ให้บรรลุเป้าหมาย โดยให้แต่งตั้งคณะตรวจนิเทศ ประกอบด้วย ผู้แทนหน่วยงาน สำนักงาน ปปส.ภาค/กทม. นักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิในพื้นที่ ให้คำปรึกษาแนะนำการดำเนินงาน เพื่อให้การนำแผนไปสู่การปฏิบัติเป็นไปอย่างมีคุณภาพ

๖.๖ ให้ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอและศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดเขต (ศป.ปส.อ./ข.) เป็นกลไกการปฏิบัติตามแผน ร่วมกับกลไกประชารัฐในพื้นที่ให้เป็นรูปธรรมอย่างจริงจังทั้ง ๓ ระบบ ได้แก่ การป้องกันยาเสพติด การบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด การปราบปรามผู้ค้ายาเสพติด และการระดมความร่วมมือจากประชารัฐทุกหน่วยงานทุกภาคส่วนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วม ดังนี้

๖.๖.๑ ด้านการบำบัดรักษา

๖.๖.๑.๑ ประชาสัมพันธ์ ชักชวนและจูงใจให้ผู้เสพผู้ติดยาเสพติดเข้าสู่กระบวนการบำบัดรักษา โดยการปรับทัศนคติของผู้เสพผู้ติดยาเสพติดให้เห็นผลกระทบของการใช้ยาเสพติด การปรับทัศนคติของครอบครัว ผู้ปกครอง ชุมชน สถานศึกษา และสถานประกอบการเพื่อให้เกิดการยอมรับปัญหา

๖.๖.๑.๒ ค้นหาผู้เสพผู้ติดยาเสพติด ตามประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐๘/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๗ โดยกำหนดแผนปฏิบัติการแบบบูรณาการในการค้นหาผู้เสพผู้ติดยาเสพติดในพื้นที่ ด้วยการตั้งด่านตรวจปัสสาวะแบบบูรณาการ การจัดระเบียบสังคม การจัดทำประชาคมแบบบูรณาการ รวมถึงการให้หมู่บ้าน/ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน กรณีไม่เข้าหลักเกณฑ์ตามประกาศ ให้ดำเนินการตามกฎหมาย หรือตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๔๕ หรือดำเนินการตามกระบวนการปกติ

๖.๖.๑.๓ ดำเนินการประเมินคัดกรองโดยศูนย์เพื่อการคัดกรอง เพื่อประเมินสภาพการเสพการติด และนำเข้าสู่กระบวนการบำบัดฟื้นฟูให้เหมาะสมกับประวัติและพฤติกรรมของผู้เสพผู้ติด ดังนี้

(๑) กลุ่มผู้ใช้ ให้สถานพยาบาล เช่น รพช./รพ.สต. รับไปดำเนินการตามแนวทางการฟื้นฟู

(๒) กลุ่มผู้เสพ ให้ส่งเข้าค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรม หรือสถานพยาบาล เช่น รพช.รพศ. รพท. เพื่อดำเนินการฟื้นฟู โดยทันที

(๓) กลุ่มติด ผู้ติดยาเสพติด หรือมีปัญหาทางจิต ให้ส่งสถานพยาบาลที่มีศักยภาพในการรองรับ เช่น โรงพยาบาลเฉพาะทาง (โรงพยาบาลธัญญารักษ์ โรงพยาบาลจิตเวช) หรือ รพศ. รพท.

๖.๖.๑.๔ ดำเนินการติดตามผู้ผ่านการบำบัด โดยให้ศูนย์เพื่อประสานการดูแลผู้ผ่านการบำบัดฟื้นฟูระดับอำเภอเป็นแกนหลักสำคัญ พร้อมจัดโครงสร้างกำลังปฏิบัติและจัดระบบการบริหารจัดการข้อมูลในแต่ละพื้นที่อำเภอ เพื่อรองรับการติดตามที่ชัดเจน และมีการมอบภารกิจให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อาสาสมัคร ตำรวจ ชุมชนสัมพันธ์ ผู้นำชุมชน ชุดปฏิบัติการ และทีมสหวิชาชีพ ดำเนินการติดตาม รวมทั้งให้ความช่วยเหลือตามความประสงค์การขอรับความช่วยเหลือของผู้ผ่านการบำบัด โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคประชาสังคมในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วม และจัดทำโครงการเพื่อดูแลช่วยเหลือผู้ผ่านการบำบัดในพื้นที่

ทั้งนี้ ให้ดำเนินการตามแนวทางการดำเนินงานโดยยึดสภาพปัญหาของพื้นที่

๖.๖.๒ ด้านการป้องกัน

๖.๖.๒.๑ ใช้กระบวนการชุมชนเข้มแข็ง ส่งเสริมภูมิปัญญาและวัฒนธรรมชุมชน การมีกฎกติการ่วมกันของคนในหมู่บ้าน/ชุมชนในการสอดส่องดูแลและควบคุมปัญหายาเสพติดในชุมชนของตนเอง

๖.๖.๒.๒ ใช้สื่อทุกประเภทและวิธีการรณรงค์ทุกรูปแบบอย่างต่อเนื่อง ทั้งสื่อบุคคล เสียงตามสาย รถกระจายเสียง การอบรมให้ความรู้และสร้างทักษะโดยวิทยากรให้ชุมชนเกิดความตระหนักถึงโทษพิษภัยของยาเสพติดและร่วมกันต่อต้าน

๖.๖.๒.๓ ขับเคลื่อนงานโครงการและกิจกรรมตามแผนงานป้องกันยาเสพติดที่กำหนดไว้ ได้แก่ การสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดในเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนอนุบาลและศูนย์เด็กเล็ก การป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา โดยโครงการครู D.A.R.E. โครงการ ๑ ตำรวจ ๑ โรงเรียน การป้องกันยาเสพติดในสถานประกอบการ และวิสาหกิจชุมชน

๖.๖.๒.๔ ใช้พลังคุณธรรมจากกลไกสถาบันทางสังคม สถาบันทางศาสนา วัฒนธรรมและภูมิปัญญาของชุมชนสร้างค่านิยม ๑๒ ประการ และปลูกฝังอุดมการณ์จิตอาสา

๖.๖.๒.๕ จัดระเบียบสังคมในหมู่บ้าน/ชุมชน แหล่งมั่วสุมแหล่งอบายมุขตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๒/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๘ เรื่อง มาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดและรถจักรยานยนต์ในทางและการควบคุมสถานบริการหรือสถานประกอบการที่เปิดให้บริการในลักษณะคล้ายกับสถานบริการ

๖.๖.๒.๖ จัดตั้งศูนย์เยาวชนนอกสถานศึกษาในอำเภอและเขต เพื่อรวบรวมข้อมูลเยาวชนนอกสถานศึกษา และส่งเสริมให้เยาวชนทำกิจกรรมเชิงบวก โดยแสวงหาความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในพื้นที่

๖.๖.๒.๗ สอดส่องระวังเฝ้าระวังไม่ให้ก่อพฤติกรรมเสี่ยง และพัฒนาปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

๖.๖.๓ ด้านการปราบปราม

๖.๖.๓.๑ จัดให้มีระบบการข่าวระดับหมู่บ้าน/ชุมชน สามารถระบุผู้ค้า ผู้เสพ เจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องในพื้นที่โดยรวบรวมประมวลข่าวสารจากทุกแหล่ง ทั้งข่าวสารข้อร้องเรียนเรื่องยาเสพติดจากประชาชน ข้อมูลจากผู้เสพผู้ติดที่เข้ารับการบำบัดรักษา ข้อมูลจากการประชาสัมพันธ์หมู่บ้าน รวมทั้งข้อมูลจากแหล่งข่าวและชุดปฏิบัติการของหน่วยงานต่าง ๆ

๖.๖.๓.๒ จัดชุดปฏิบัติการในพื้นที่โดยการสนธิกำลังระหว่างฝ่ายปกครอง ตำรวจ ทหาร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตรวจตรา ตรวจค้นจับกุมดำเนินคดีตามกฎหมายกับผู้ค้ายาเสพติด

๖.๖.๓.๓ ประสานขอรับการสนับสนุนกำลังปฏิบัติการจากศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดและศูนย์อำนวยการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดกรุงเทพมหานคร (ศอ.ปส.จ./กทม.) ชุดปฏิบัติการระดับภาค รวมทั้งชุดปฏิบัติการของ ศอ.ปส. ตามสถานการณ์ปัญหาของพื้นที่

๖.๖.๓.๔ ใช้อำนาจตามกฎหมายเชิญบุคคลผู้อาจเกี่ยวข้องกับการค้ายาเสพติด มาให้ข้อมูลและปรับทัศนคติ หรือส่งต่อให้ ศอ.ปส. หรือหน่วยทหาร ดำเนินการตามระดับพฤติกรรม

๖.๖.๓.๕ จัดกำลังอาสาสมัคร ตรวจตรา เฝ้าระวังป้องกันมิให้มีการเสพ และค้า ยาเสพติดในพื้นที่ โดยคำนึงถึงความเสี่ยงและความปลอดภัยของประชาชน ซึ่งจะต้องมีระบบและกลไกการคุ้มครองประชาชน

๖.๖.๔ การบริหารจัดการ

๖.๖.๔.๑ จัดทำแผนป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชนทุกอำเภอ ทุกเขต และนำแผนไปสู่การปฏิบัติประสานและบริหารงบประมาณเพื่อดำเนินงานตามแผน

๖.๖.๔.๒ จัดให้มีศูนย์ปฏิบัติการอำเภอ/เขต (ศปก.อ./ข.) เพื่อทำหน้าที่เป็นกลไก การเชื่อมโยงข้อมูล การติดตามสถานการณ์ การบูรณาการขับเคลื่อนนโยบายและแผนงาน โครงการ

๖.๖.๔.๓ จัดชุดปฏิบัติการตำบล ประกอบด้วย หน่วยงานด้านบังคับใช้กฎหมาย และความมั่นคง หน่วยงานด้านรณรงค์ให้ความรู้และช่วยเหลือผู้เสพผู้ติด หน่วยงานด้านการพัฒนาเพื่อสร้าง กระบวนการชุมชนให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง และพัฒนาให้เป็นหมู่บ้านเข้มแข็งในการต่อต้านยาเสพติดและมีความ มั่นคงปลอดภัยจากยาเสพติดต่อไป

๖.๖.๔.๔ รายงานผลการปฏิบัติต่อศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด จังหวัด/ศูนย์อำนวยการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดกรุงเทพมหานคร (ศอ.ปส.จ./กทม.) และให้ ศอ.ปส.จ./กทม. รวบรวมผลการปฏิบัติรายงาน ศอ.ปส.

๖.๗ สร้างความเข้มแข็งให้กำลังภาคประชาชนด้วยกำลัง ๒ ส่วน ซึ่งจะต้องผนึกกำลังดูแลรักษา หมู่บ้าน/ชุมชนของตน ประกอบด้วย กำลังประชาชนซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้าน ร่วมกับกำลังของผู้มีจิตอาสา โดยคัดเลือกจากกลุ่มอาสาสมัครและมวลชนในหมู่บ้าน/ชุมชน ที่มี

จิตอาสาและมุ่งมั่นจะเข้ามาร่วมเป็นพลังเฝ้าระวังป้องกันและต่อต้านยาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชน ภายใต้การสนับสนุนและระบบตอบแทนจิตใจของภาครัฐอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง และพัฒนาให้เป็น **อาสาพัฒนาประชาธิปไตย (อปช.)** มีขีดความสามารถและความเข้มแข็ง เป็นแกนนำสามารถขับเคลื่อนการเฝ้าระวังและควบคุมปัญหาเสพติดในพื้นที่พื้นที่ใดที่ก้ำกั้น ผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้าน ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายแต่เกี่ยวข้องกับสิทธิพลผลประโยชน์เรื่องยาเสพติดจะต้องถูกดำเนินการด้วยมาตรการที่กำหนดตามแผนนี้

๖.๘ ให้กระทรวง กรม หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องสนับสนุนกำลังพลเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์เข้าร่วมดำเนินงานตามแผน ตามแนวทางที่คณะรัฐมนตรีจะพิจารณากำหนด โดยในกระทรวง กรม หน่วยงานส่วนกลางให้ ผอ.ศอ.ปส.ประสานขอรับการสนับสนุนเจ้าหน้าที่เพื่อประกอบเป็นหน่วยเฉพาะกิจ หรือคณะทำงานเฉพาะด้าน ในส่วนภูมิภาค ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด/ผอ.ศอ.ปส.จ. เป็นผู้ประสานและบริหารจัดการกำลังเพื่อปฏิบัติการกิจตามแผนนี้

๖.๙ ให้ทุกส่วนราชการโดยกรมประชาสัมพันธ์ เป็นหน่วยงานหลัก ดำเนินการปฏิบัติการจิตวิทยา และประชาสัมพันธ์เชิงรุกอย่างต่อเนื่อง ด้วยสื่อและวิธีการสื่อสารทุกรูปแบบเพื่อให้ประชาชนตื่นตัว ตระหนักรู้ และเข้ามาร่วมดูแลปัญหาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชนของตนเอง และสร้างความเข้าใจให้กับทุกหน่วยงานให้ความสำคัญ และการดำเนินงานตามแผนนี้ให้บรรลุผล

๖.๑๐ ให้บูรณาการการดำเนินงานตามแผนประชารัฐร่วมใจ สร้างหมู่บ้าน/ชุมชนมั่นคงปลอดภัย ยาเสพติด กับกรอบแผนประชารัฐภาพรวมของรัฐบาลในทุกด้าน ทั้งกลไกประชารัฐในการแจ้งเตือนภัย การรักษาความสงบเรียบร้อยหมู่บ้าน/ชุมชน กลไกประชารัฐในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง กลไกอาสาสมัครต่างๆ

๗. ระยะเวลาปฏิบัติการ

๗.๑ ระยะที่ ๑ วันที่ ๑ เมษายน – ๓๐ กันยายน ๒๕๕๙

พัฒนารูปแบบการแก้ปัญหาพื้นที่ปัญหามากและดำเนินมาตรการในพื้นที่ปัญห
ปานกลาง และปัญหาน้อยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๗.๒ ระยะที่ ๒ วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ – ๓๐ กันยายน ๒๕๖๐

ขยายผลพื้นที่ปฏิบัติการ ลดสถานการณ์ปัญหาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชน
ให้เกิดความมั่นคงปลอดภัยทั่วประเทศ

๗.๓ ระยะที่ ๓ ตั้งแต่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๐ เป็นต้นไป

ดำรงภารกิจต่อเนื่อง เพื่อส่งต่อภารกิจรัฐบาลชุดต่อไป

โดยกำหนดแผนการสร้างหมู่บ้าน/ชุมชนเป็นแผนระยะยาวทุกระยะ ๕ ปี
สอดคล้องกับกรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และกรอบวิสัยทัศน์
ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๗๙) โดยส่งเสริมให้ภาคประชาสังคม
ภาคเอกชน และวิสาหกิจเพื่อสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในกลไกประชารัฐป้องกัน
และแก้ไขปัญหายาเสพติดให้มากขึ้น

๘. การอำนวยการ

๘.๑ ที่ประชุมระดับนโยบาย โดยมีรองนายกรัฐมนตรี (พลเอกประวิตร วงษ์สุวรรณ) เป็นประธาน ทำหน้าที่บูรณาการการทำงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๕๙ ให้ความเห็นชอบแผน และแนวทางการขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติ

๘.๒ ผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ ทำหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะรัฐมนตรีในการอำนวยการหน่วยเฉพาะกิจด้านการข่าว ตรวจสอบ กลั่นกรอง แสวงหาข้อเท็จจริง และพยานหลักฐานเกี่ยวกับการกระทำที่เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีพฤติการณ์เกี่ยวข้องกับยาเสพติดและปล่อยปละละเลย และบุคคลซึ่งอาจมีพฤติการณ์เกี่ยวข้องกับยาเสพติดเพื่อเสนอหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติใช้อำนาจตามมาตรา ๔๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. ๒๕๕๗

๘.๓ ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ (ศอ.ปส.) อำนวยการ กำกับติดตาม ให้การป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชนเป็นไปตามเป้าหมาย โดยมีคณะกรรมการปฏิบัตินโยบายเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ของรัฐและปรับทัศนคติบุคคลซึ่งอาจมีพฤติการณ์เกี่ยวข้องกับยาเสพติด และหน่วยเฉพาะกิจด้านการข่าว และปราบปรามยาเสพติด เป็นกลไกการขับเคลื่อนการดำเนินงานสนับสนุนกลไกของ ศอ.ปส.จ./กทม. และ ศป.ปส.อ./ข.

๘.๔ ให้ศูนย์ปฏิบัติการศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดและศูนย์อำนวยการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดกรุงเทพมหานคร (ศปก.ศอ.ปส.จ./กทม.) อำนวยการ การบริหารและสนับสนุนการดำเนินงานของ ศป.ปส.อ./ข. การนิเทศติดตามการปฏิบัติ ในพื้นที่ ให้บรรลุเป้าหมาย

๘.๕ ให้ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอ/ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดเขต (ศป.ปส.อ./ข.) เป็นกลไกการปฏิบัติตามแผนร่วมกับกลไกพระราชรัฐในพื้นที่ ตามแนวทางการปฏิบัติที่กำหนด ทั้งนี้ โดยการเตรียมความพร้อมและพัฒนาให้ ศป.ปส.อ./ข. เป็นกลไกที่มีอำนาจในการตัดสินใจสั่งการ และบูรณาการการปฏิบัติในพื้นที่ที่ใกล้ชิดกับตำบลและชุมชน

๘.๖ ให้สำนักงาน ป.ป.ส. จัดระบบฐานข้อมูลและการข่าวหมู่บ้าน/ชุมชนด้านยาเสพติด การอำนวยการและสนับสนุนแก่หน่วยปฏิบัติ ด้านงบประมาณ การจัดชุดเจ้าหน้าที่อำนวยการประสานและสนับสนุน ศอ.ปส.จ./กทม. การปฏิบัติการร่วมด้านการข่าวและปราบปราม การดำเนินมาตรการต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐตามแนวทางที่กำหนด การอบรมให้ความรู้และทักษะการปฏิบัติการกิจ การรวบรวมประมวลผลการปฏิบัติ และการประเมินผล รายงาน ผอ.ศอ.ปส. ประธาน ป.ป.ส. และรองนายกรัฐมนตรีที่รับผิดชอบ

๙. การติดตามประเมินผลและรายงาน

๙.๑ คณะอนุกรรมการกำกับติดตามผลการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดภาพรวมระดับประเทศและระดับภาค มีอำนาจหน้าที่กำกับ ติดตาม เร่งรัดและตรวจสอบการปฏิบัติของหน่วยงานในการดำเนินมาตรการและบูรณาการระหว่างหน่วยงานส่วนกลางกับพื้นที่

๙.๒ ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ (ศอ.ปส.) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการกำกับติดตามผลการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดระดับพื้นที่ (จังหวัดและกรุงเทพมหานคร) มีอำนาจหน้าที่เร่งรัด กำกับ ตรวจสอบ ติดตามการดำเนินงานของหน่วยงานในจังหวัด อำเภอ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติในพื้นที่จังหวัด อำเภอที่รับผิดชอบ

๙.๓ ศูนย์ปฏิบัติการศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ (ศปก.ศอ.ปส.) รับแจ้งข่าวสารข้อร้องเรียนด้านยาเสพติดจากประชาชน อำนวยการประสานการปฏิบัติ ติดตามและประมวลผลการดำเนินงานตามแผนตลอด ๒๔ ชั่วโมง และรายงาน ผอ.ศอ.ปส. รวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้อง

๙.๔ ศอ.ปส.กระทรวงมหาดไทย สํารวจและประเมินหมู่บ้าน/ชุมชนเข้มแข็งเอาชนะยาเสพติดในเดือนเมษายน และกันยายน ๒๕๕๙ และในรอบ ๖ และ ๑๒ เดือน ของทุกปีงบประมาณ

๙.๕ สำนักงานสถิติแห่งชาติ สํารวจความคิดเห็นของประชาชนต่อสภาพปัญหายาเสพติด และการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชน ผลสัมฤทธิ์ของปฏิบัติการตามแผน รวมทั้งความพึงพอใจในการดำเนินงานรายงาน ศอ.ปส. ในเดือนพฤษภาคม และกันยายน ๒๕๕๙ และในรอบ ๖ และ ๑๒ เดือน ของทุกปีงบประมาณ

๙.๖ สำนักงาน ป.ป.ส. ร่วมกับสถาบันวิชาการ ประเมินผลการดำเนินงานเชิงคุณภาพเป็นรายจังหวัด พร้อมข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเสนอ ศอ.ปส. ในเดือนพฤษภาคม และกันยายน ๒๕๕๙ และในรอบ ๖ และ ๑๒ เดือน ของทุกปีงบประมาณ

๑๐. เงื่อนไขความสำเร็จ

๑๐.๑ ความมุ่งมั่นของรัฐบาลที่จะดำเนินนโยบายให้สัมฤทธิ์ผลและดำเนินนโยบายต่อเนื่อง

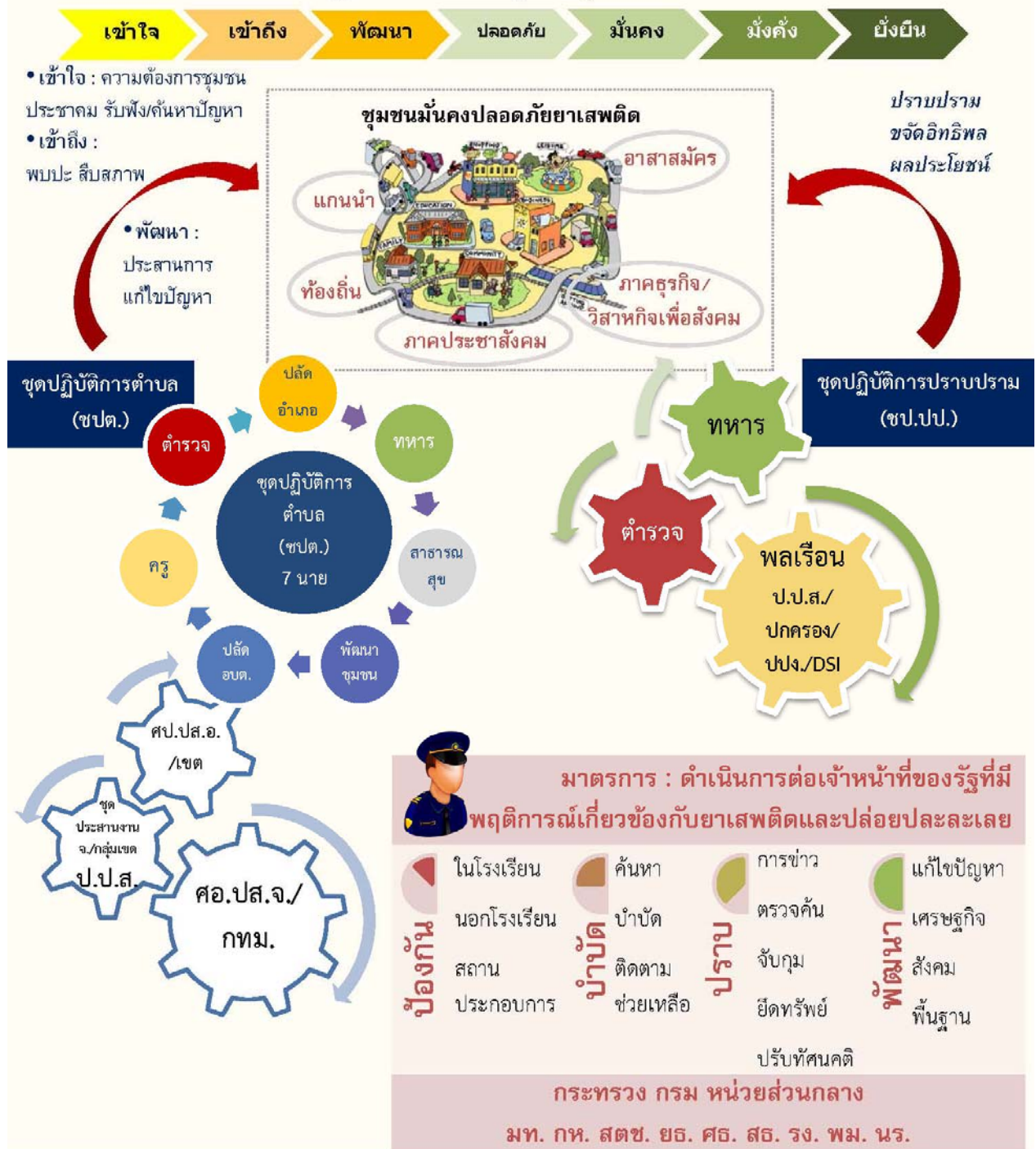
๑๐.๒ การบริหารทรัพยากรในการขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติ ทั้งกำลังเจ้าหน้าที่ กำลังพล ที่มีความรู้ความสามารถสามารถเข้าถึงพื้นที่หมู่บ้าน/ชุมชน สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง งบประมาณ ที่จะสนับสนุนการดำเนินงานในพื้นที่ โดยเฉพาะระดับอำเภอ/เขต รวมทั้งงบประมาณอุดหนุนภาคประชาชน ในกิจกรรมตามความริเริ่มของชุมชน

๑๐.๓ การไม่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้องกับยาเสพติดและความเอาใจจริงเอาใจของเจ้าหน้าที่ทุกระดับ ที่จะต้องมุ่งมั่นร่วมกันแก้ไขปัญหาคาใจเดือดร้อนของประชาชนและร่วมพัฒนาไปสู่ความมั่นคงของประเทศ

๑๐.๔ การดำเนินงานที่สัมพันธ์ประสานสอดคล้องของแผนและการปฏิบัติในทุกมาตรการ ภายในกรอบระยะเวลาที่กำหนด ดังเช่น หลังจากการปราบปรามกดดันขจัดอิทธิพลผลประโยชน์ในพื้นที่จะต้องมีการดำเนินการต่อเนื่อง โดยกระบวนการประชาคมและนำผู้เสพผู้ติดเข้าสู่กระบวนการคัดกรองและบำบัดรักษาโดยทันที ในขณะที่ ศูนย์คัดกรองและสถานบำบัดรักษาและฟื้นฟูต้องมีความพร้อมที่จะรองรับ และกำลังภาคประชาชนมีความพร้อมที่จะเข้าติดตามช่วยเหลือภายหลังการบำบัดรักษาเป็นต้น

๑๐.๕ การเข้ามามีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการเฝ้าระวังดูแลและรักษาพื้นที่ทั้งอาสาพัฒนา ประชารัฐ สถาบันทางสังคม วิสาหกิจชุมชน/วิสาหกิจ เพื่อสังคมโดยได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนจากภาครัฐ อย่างจริงจัง และต่อเนื่อง

กระบวนการประชารัฐร่วมใจ สร้างหมู่บ้านชุมชนมั่นคงปลอดภัยยาเสพติด

- ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการยาเสพติด งานโครงการที่กำหนด
 - สนับสนุนเจ้าหน้าที่ร่วมชุดปฏิบัติการ
 - แก้ไขปัญหาพื้นฐานที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยง

ภาคผนวก

๑. บทบาทภารกิจของกระทรวง กรม หน่วยงาน
๒. โครงสร้างการบริหารจัดการและการประกอบกำลังปฏิบัติการ
๓. แนวทางการดำเนินการกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติดและปล่อยปละละเลยให้มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

ผนวก ๑ บทบาทภารกิจของ กระทรวง กรม หน่วยงาน

กระทรวง กรม หน่วยงาน	บทบาทภารกิจ
๑. กระทรวงยุติธรรม	สำนักงาน ป.ป.ส. ๑. จัดระบบฐานข้อมูลและการข่าวหมู่บ้าน/ชุมชนด้านยาเสพติด ๒. อำนาจการ ประสาน กำกับติดตามการดำเนินงาน โดยกลไก ศปก.ศอ.ปส. ๓. สนับสนุนแก่งหน่วยปฏิบัติด้านงบประมาณ ข้อมูล วิชาการองค์ความรู้ ๔. จัดชุดเจ้าหน้าที่อำนาจการประสานและสนับสนุน ศอ.ปส.จ./กทม. ๕. ปฏิบัติการร่วมด้านการข่าวและปราบปราม ดำเนินมาตรการต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐตามแนวทางที่กำหนด ๖. พัฒนาหลักสูตรและอบรมให้ความรู้และทักษะการปฏิบัติการแก่งกำลังพล ๗. รวบรวมประมวลผลการปฏิบัติ และประเมินผลการดำเนินงานเชิงคุณภาพ รายงาน ผอ.ศอ.ปส. ประธาน ป.ป.ส.และรองนายกรัฐมนตรีที่รับผิดชอบ กรมคุมประพฤติ ๑. จัดการดำเนินงานของศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้เสพยาเสพติด รองรับ ผู้เสพยา/ผู้ติดยาหมู่บ้าน/ชุมชน ๒. ติดตามผู้เสพยา/ผู้ติดยาที่ผ่านการฟื้นฟูโดยกลไกอาสาสมัครคุมประพฤติ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน อำนาจการ กำกับ ติดตามการดำเนินงานตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๒/๒๕๕๘ กรมสอบสวนคดีพิเศษ จัดชุดเจ้าหน้าที่ร่วมปราบปรามนักค้ายาเสพติดรายสำคัญและผู้มีอิทธิพลในพื้นที่

กระทรวง กรม หน่วยงาน	บทบาทภารกิจ
๒. กระทรวงมหาดไทย	๑. อำนวยการ กำกับติดตามการดำเนินงานของ ศอ.ปส.จ./กทม.และ ศป.ปส.อ./ข. ในการนำแผนไปสู่การปฏิบัติ ๒. สนับสนุนชุดกำลังเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติการกิจอำนวยการของ ศอ.ปส.จ./กทม. และ ศป.ปส.อ./ข. และการปฏิบัติการของชุดปฏิบัติการตำบล ๓. กำหนดหลักเกณฑ์และแนวทาง ตรวจนิเทศ การติดตามประเมินผล การดำเนินงานของ ศอ.ปส.จ./กทม. และ ศป.ปส.อ./ข. ๔. สำรวจและประเมินหมู่บ้าน/ชุมชนเข้มแข็งเอาชนะยาเสพติด ในเดือน เมษายน และกันยายน ๒๕๕๙
๓. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	๑. อำนวยการ กำกับติดตาม การดำเนินงานด้านปราบปราม ๒. สนับสนุนชุดกำลังเจ้าหน้าที่ร่วมเป็นหน่วยเฉพาะกิจปราบปรามยาเสพติด ตามแผน ๓. กำหนดมาตรการป้องกันมิให้เจ้าหน้าที่ที่มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ๔. ดำเนินโครงการตามแผนงานป้องกันยาเสพติด ตามโครงการครู D.A.R.E. โครงการ ๑ ตำรวจ ๑ โรงเรียน
๔. กระทรวงกลาโหม	๑. สนับสนุนด้านการข่าวเกี่ยวกับยาเสพติด ร่วมตรวจสอบกลั่นกรองเจ้าหน้าที่ของรัฐและบุคคลที่อาจเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ๒. อำนวยการกำกับติดตามการสกัดกั้นยาเสพติดในพื้นที่ชายแดน ๓. กองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ จัดกำลังสนับสนุนการปฏิบัติตามแผน ๔. ดำเนินการปรับเปลี่ยนทัศนคติบุคคลผู้อาจเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ตามที่ ศอ.ปส. มอบหมาย
๕. กระทรวงศึกษาธิการ	๑. อำนวยการประสานกลไกและระบบการป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนและ สถานศึกษา ๒. การจัดระบบข้อมูลด้านยาเสพติดในสถานศึกษา ๓. ส่งเสริมกิจกรรมของนักเรียนนักศึกษาด้านการป้องกันยาเสพติด ๔. เฝ้าระวังให้คำปรึกษาแนะนำและแก้ไขปัญหาพฤติกรรมนักเรียน ๕. สนับสนุนกำลังพลร่วมปฏิบัติการกิจของ ศอ.ปส.จ./กทม. โดยเฉพาะ ชุดปฏิบัติการตำบล การจัดระเบียบสังคมรอบสถานศึกษา

กระทรวง กรม หน่วยงาน	บทบาทภารกิจ
๖. กระทรวงสาธารณสุข	๑. อำนวยการ ประสานกลไกและระบบการบำบัดรักษา ๒. สนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์คัดกรองและสถานบำบัดรักษารองรับผู้เสพ ผู้ติดที่จะเข้ารับบำบัดรักษา ๓. สนับสนุนกำลังพลร่วมปฏิบัติการกิจของ ศอ.ปส.จ./กทม. และศป.ปส.อ./ข. โดยเฉพาะชุดปฏิบัติการตำบล
๗. กระทรวงแรงงาน	๑. อำนวยการประสานกลไกและระบบการป้องกันยาเสพติดในกลุ่มผู้ใช้แรงงาน และในสถานประกอบการ ๒. การจัดระบบข้อมูลด้านยาเสพติดในกลุ่มผู้ใช้แรงงานและสถานประกอบการ ๓. การส่งเสริมและสนับสนุนอาสาสมัครแรงงานดำเนินการป้องกันยาเสพติด และกิจกรรมในสถานประกอบการ ๔. การพัฒนาและให้ความช่วยเหลือด้านการพัฒนาฝีมือแรงงานและการประกอบอาชีพแก่ผู้ผ่านการบำบัดรักษา
๘. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	๑. พัฒนาระบบข้อมูลเด็กและเยาวชน นอกสถานศึกษา เด็กเยาวชน ผู้ด้อยโอกาสในหมู่บ้าน/ชุมชน ๒. ร่วมขับเคลื่อนศูนย์พัฒนาเยาวชนในพื้นที่ ๓. การให้ความช่วยเหลือและสงเคราะห์แก่ผู้ผ่านการบำบัดรักษาเด็กเยาวชน ผู้ด้อยโอกาส ครอบครัวผู้ได้รับผลกระทบจากยาเสพติด
๙. สำนักนายกรัฐมนตรี	กรมประชาสัมพันธ์ ดำเนินการประชาสัมพันธ์และการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง
๑๐. กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	สำนักงานสถิติแห่งชาติ สํารวจข้อมูลหมู่บ้าน/ชุมชนตามกรอบระยะเวลาแผน
๑๑. กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร	๑. อำนวยการกำกับติดตามการสร้างหมู่บ้าน/ชุมชนเข้มแข็งตามแนวชายแดน ๒. ดำเนินการปรับเปลี่ยนทัศนคติบุคคลผู้อาจเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ตามที่ ศอ.ปส. มอบหมาย
๑๒. สำนักงาน ปปง.	ดำเนินการด้านทรัพย์สินตาม พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.๒๕๕๒
๑๓. สำนักงาน ป.ป.ท.	จัดชุดเจ้าหน้าที่ร่วมสืบสวนหาข่าวและดำเนินมาตรการต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด
๑๔. สำนักข่าวกรองแห่งชาติ	วางโครงข่ายงานการข่าวให้มีความชัดเจน และมีความเชื่อมโยงโดยยึดหลักการ ทำงานเชิงรุก

ผนวก ๒ โครงสร้างการบริหารจัดการและการประกอบกำลังปฏิบัติการ

๑. ระดับนโยบาย

๑.๑ ที่ประชุมระดับนโยบาย โดยมีรองนายกรัฐมนตรี (พลเอกประวิตร วงษ์สุวรรณ) เป็นประธาน ทำหน้าที่บูรณาการการทำงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดติดตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๕๙ ให้ความเห็นชอบแผนและแนวทางการขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติ

๑.๒ ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ (ศอ.ปส.) ทำหน้าที่ อำนวยการ กำกับ ติดตาม ให้การป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชน ให้เป็นไปตามเป้าหมายโดยมีศูนย์ปฏิบัติการ ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ (ศปก.ศอ.ปส.) และหน่วยเฉพาะกิจด้านการข่าว และ ปราบปรามยาเสพติด เป็นกลไกขับเคลื่อนการดำเนินงานสนับสนุนกลไกของ ศอ.ปส.จ./กทม. และ ศป.ปส.อ./ข.

ทั้งนี้ ให้ ศปก.ศอ.ปส. รับแจ้งข่าวสารข้อร้องเรียนด้านยาเสพติดจากประชาชน อำนวยการ ประสานการปฏิบัติ ติดตามและประมวลผลการดำเนินงานตามแผน ตลอด ๒๔ ชั่วโมง และรายงาน ผอ.ศอ.ปส.

๑.๓ ศอ.ปส.กระทรวงมหาดไทย อำนวยการ กำกับติดตามการดำเนินงานของ ศอ.ปส.จ./กทม. และ ศป.ปส.อ./ข. ในการนำแผนไปสู่การปฏิบัติ

๒. ระดับปฏิบัติการ

๒.๑ ศูนย์ปฏิบัติการศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดและศูนย์อำนวยการ ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดกรุงเทพมหานคร (ศปก.ศอ.ปส.จ./กทม.) มีหน้าที่ ดังนี้

๑) อำนวยการให้มีช่องทางแจ้งข่าว/เบาะแสผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด เช่น สายด่วนผู้ว่าฯ ศูนย์ดำรงธรรม เมื่อได้รับข่าว/เบาะแส มีการรวบรวม ตรวจสอบความถูกต้อง ประเมินค่าข่าว ตีความ แจ้งหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง

๒) อำนวยการให้ชุดปฏิบัติการประจำตำบลที่ ผอ.ศอ.ปส.จ. แต่งตั้งจากปลัดอำเภอประจำ ตำบล ปลัดเทศบาล/ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ตำรวจ ทหารจาก กก.ร.ส. ครูหรือบุคลากรทางการศึกษา เจ้าหน้าที่สาธารณสุขหรือโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน หรือที่เห็นสมควร ดำเนินการสร้าง หมู่บ้านชุมชนเข้มแข็งตาม ๙ ขั้นตอนสู่ชุมชนเข้มแข็ง

๓) อำนวยการ สร้างภูมิคุ้มกัน บำบัดรักษา คืบคนดีสู่สังคม การป้องกันและปราบปราม ยาเสพติด

๔) กำหนดแผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดที่ชัดเจน

๕) สนับสนุนปัจจัยการปฏิบัติการ

๖) ติดตามและรายงานผลการปฏิบัติงาน สถานการณ์ในพื้นที่ให้ ศอ.ปส.มท. ทราบอย่าง สม่ำเสมอ

๒.๒ ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอ/ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดเขต (ศป.ปส.อ./ข.) ทำหน้าที่ เป็นกลไกการปฏิบัติตามแผน ร่วมกับกลไกประชารัฐในพื้นที่ ตามแนวทางการปฏิบัติที่กำหนด

๓. การประกอบกำลังชุดปฏิบัติการ

การจัดกำลังขับเคลื่อนภารกิจ โดยจัดกำลังปฏิบัติการตามกลุ่มสถานการณ์ ดังนี้

๓.๑ กลุ่มพื้นที่สถานการณ์ที่อยู่ในขีดความสามารถของหน่วยปกติ (ศอ.ปส.จ./กทม.) สามารถควบคุมสถานการณ์ปัญหาได้

จัดชุดปฏิบัติการตำบลของ ศป.ปส.อ. กำหนดให้มีชุดปฏิบัติการในทุกอำเภอ อย่างน้อยอำเภอละ ๑ ชุด ตำบล ชุดละ ๗ นาย ประกอบด้วย ปลัดอำเภอผู้รับผิดชอบประจำตำบล ปลัดเทศบาล/ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ตำรวจ ทหารจาก กก.ร.ส. ครูหรือบุคลากรทางการศึกษา เจ้าหน้าที่สาธารณสุขหรือโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน หรือที่เห็นสมควร โดยมีหน้าที่

๑) ดำเนินการตาม ๙ ขั้นตอนสู่ชุมชนเข้มแข็ง ดังนี้

(๑) การสืบสภาพชุมชน

(๒) การพบปะแกนนำหมู่บ้าน/ชุมชน

(๓) ประภาศวาระหมู่บ้าน/ชุมชน ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
(ประชาคม ครั้งที่ ๑)

(๔) การรณรงค์ให้ความรู้

(๕) การจำแนกผู้มีพฤติกรรม (ประชาคม ครั้งที่ ๒)

- ผู้เสพ รายงานจังหวัด ส่งเข้าบำบัด

- ผู้ค้า/ผู้ต้องสงสัย รายงานจังหวัดเพื่อกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

(๖) การสร้างภูมิคุ้มกัน ทั้งในมิติ เด็กและเยาวชนในสถานศึกษา นอกสถานศึกษา
ประชาชนทั่วไป และผู้ใช้แรงงาน

(๗) การรับรองครัวเรือน (ประชาคม ครั้งที่ ๓)

(๘) การใช้มาตรการทางสังคม

(๙) การรักษาสถานะชุมชนเข้มแข็ง สร้างเครือข่าย เฝ้าระวัง ดำรงความสัมพันธ์

ทั้งนี้ เพื่อให้มีการดำเนินงานที่ชัดเจนตามแนวทางกลไกประชารัฐและ “บวร”

๓.๒ กลุ่มพื้นที่สถานการณ์ปัญหายาเสพติดรุนแรงและพื้นที่อิทธิพล จำเป็นต้องใช้กำลังปฏิบัติการจากภายนอกหนุนเสริมกำลังหน่วยปฏิบัติในพื้นที่ มอบ ศอ.ปส. จัดกำลังปฏิบัติการเกาะติดปฏิบัติการกิจด้านการข่าว และควบคุมสถานการณ์ในพื้นที่เพื่อขจัดอิทธิพลผลประโยชน์และดำเนินการควบคุมและลดความรุนแรงของสถานการณ์ปัญหา ก่อนที่จะส่งมอบพื้นที่ให้กลไกปกติควบคุมดูแลในระยะต่อไป

๓.๓ กลุ่มพื้นที่ชายแดนและพื้นที่ความมั่นคง จำนวน ๑,๑๒๐ หมู่บ้าน/ชุมชน ใน ๒๘ จังหวัด ชายแดน ๙๘ อำเภอ ๒๒๓ ตำบล โดยจัดชุดปฏิบัติการมวลชนสัมพันธ์ (ขพส.) ๑๑๒ ชุด กำลังพล ๑,๑๒๐ นาย ภายใต้การอำนวยการ ควบคุมกำกับของ ศูนย์ประสานการปฏิบัติที่ ๑ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (ศปป.๑ กอ.รมน.)

๓.๔ จัดหน่วยเฉพาะกิจด้านการข่าวและปราบปรามยาเสพติด ประกอบกำลังร่วมจากสำนักงาน ป.ป.ส. ตำรวจ และทหาร ขึ้นบังคับบัญชาต่อ ผอ.ศอ.ปส. ทำหน้าที่รับข้อมูลข่าวสารและพิสูจน์ทราบข่าวสาร ข้อร้องเรียนของประชาชนเกี่ยวกับยาเสพติดและเจ้าหน้าที่รัฐ และปฏิบัติการสืบสวนจับกุมผู้ค้ายาเสพติด เจ้าหน้าที่รัฐ ที่เกี่ยวข้องเพื่อลดบทบาท ลดอิทธิพลในพื้นที่และหนุนเสริมกำลังปฏิบัติของชุดปฏิบัติการในพื้นที่

๓.๕ สำนักงาน ป.ป.ส. จัดชุดอำนวยการสนับสนุน ศอ.ปส.จ./กทม.ประกอบกำลังจากข้าราชการ พนักงานราชการ และเจ้าหน้าที่สังกัดสำนักงาน ป.ป.ส. จังหวัดละ ๕ คน ทำหน้าที่อำนวยการประสานและสนับสนุน ศอ.ปส.จ./กทม. และ ศป.ปส.อ./ข. ร่วมขับเคลื่อนการดำเนินงานในพื้นที่ให้คำปรึกษาแนะนำและประสาน ศอ.ปส.จ./กทม. และ ศป.ปส.อ./ข. ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานในทุกมาตรการทั้งป้องกัน บำบัดรักษา ปราบปรามในระดับ จังหวัด อำเภอ และในพื้นที่หมู่บ้าน/ชุมชนสำคัญ

๓.๖ กำลังภาคประชาชน ประกอบด้วย กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้าน ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ ตามกฎหมาย ร่วมกับกำลังของผู้มีจิตอาสา โดยคัดเลือกจากกลุ่มอาสาสมัครและมวลชนในหมู่บ้าน/ชุมชน ที่มีจิตอาสา และมุ่งมั่นจะเข้าร่วมเป็นพลังเฝ้าระวังป้องกันและต่อต้านยาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชน ภายใต้การสนับสนุนของ ภาครัฐอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง และพัฒนาให้เป็น **อาสาพัฒนาประชาธิปไตย (อปช.)** มีขีดความสามารถและความ เข้มแข็ง เป็นแกนนำสามารถขับเคลื่อนการเฝ้าระวังและควบคุมปัญหา ยาเสพติดในพื้นที่กำลังภาคประชาชน

บทบาทและหน้าที่กำนัน/ผู้ใหญ่บ้านในการสร้างหมู่บ้าน/ชุมชนมั่นคง ปลอดภัยยาเสพติด โดย

- ๑) แจ้งเบาะแสผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติด
- ๒) มีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ใน ๙ ขั้นตอน ซึ่งดำเนินการโดยชุดปฏิบัติการตำบล
- ๓) ติดตาม ช่วยเหลือ และให้มีโอกาสเป็นกำลังใจ ยกย่องผู้ติดยาเสพติดที่สมัครใจเข้ารับการบำบัด เพื่อให้เกิดการยอมรับในหมู่บ้าน/ชุมชน
- ๔) ร่วมปฏิบัติการป้องกัน และปราบปรามยาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชน

ผนวก ๓ แนวทางการดำเนินการต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติด และปล่อยปละละเลยให้มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

ความเป็นมา

โดยที่ปรากฏว่ายังคงมีการแพร่ระบาดของยาเสพติดในหลายพื้นที่ ซึ่งสาเหตุสำคัญประการหนึ่งคือ การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐบางส่วนที่มีพฤติกรรมเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดและปล่อยปละละเลย ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการบังคับใช้กฎหมายและการแก้ไขปัญหาเสพติดในหมู่บ้านหรือชุมชนและก่อให้เกิดปัญหา ความไม่สงบเรียบร้อยหรือเดือดร้อนแก่ประชาชน ประกอบกับเพื่อเป็นการเน้นย้ำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการตามแผนประชารัฐร่วมใจสร้างหมู่บ้านชุมชนมั่นคง ปลอดภัยยาเสพติด ได้มีความเอาใจใส่หรือสนับสนุนให้การดำเนินการตามแผนดังกล่าวบรรลุผลสำเร็จ

การดำเนินการ

เพื่อให้ทุกส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่บังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด หรือได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบในการดำเนินการตามแผนประชารัฐร่วมใจ สร้างหมู่บ้านชุมชนมั่นคง ปลอดภัยยาเสพติดในพื้นที่ความรับผิดชอบ ต้องดำเนินการตามกฎหมายหรือตามอำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายตามแผนการดังกล่าวอย่างเคร่งครัด หากปรากฏว่ามีเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดที่มีพฤติกรรมเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดและปล่อยปละละเลยจะต้องถูกดำเนินการทั้งทางอาญาทางวินัยและการดำเนินการตามแนวทางดังต่อไปนี้

๑. บทนิยาม

“เจ้าหน้าที่รัฐ” หมายความว่า

(๑) ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้างของส่วนราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานอื่นของรัฐ

(๒) สมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารองค์กรปกครองท้องถิ่น

(๓) เจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยการปกครองท้องถิ่น

“เกี่ยวข้องกับยาเสพติด” หมายความว่า พฤติการณ์อันควรสงสัยว่าจะกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดหรือพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติดไม่ว่าในทางตรงหรือทางอ้อมเพื่อสนับสนุนหรือเอื้อประโยชน์แก่ผู้ค้ายาเสพติด เช่น คบค้าสมาคมเป็นอาชีวนกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดโดยรู้หรือควรจะรู้ว่าผู้นั้นเกี่ยวข้องกับยาเสพติดเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของทางราชการ รับผลประโยชน์อื่นใดจากผู้มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติดโดยประการที่น่าจะเป็นอุปสรรคต่อการสืบสวน จับกุมและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

“ปล่อยปละละเลย” หมายความว่า เพิกเฉย ละเลย ไม่กระทำการหรืองดเว้นกระทำการตามกฎหมายหรืออำนาจหน้าที่ ทั้งนี้ ให้ความหมายรวมถึง การไม่เอาใจใส่หรือสนับสนุนการดำเนินการตามที่ได้รับมอบหมาย ส่งผลต่อปัญหาเสพติด

๒. ให้ทุกส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบในการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในพื้นที่หมู่บ้าน/ชุมชน ดำเนินการตามแนวทางการปราบปรามยาเสพติดในพื้นที่หมู่บ้าน/ชุมชนอย่างเคร่งครัด โดย

(๑) จัดทำข้อมูลข่าวสาร ผู้ค้าและผู้เสพยาเสพติดในพื้นที่หมู่บ้าน/ชุมชน

(๒) เมื่อได้รับเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับยาเสพติด ให้ตรวจสอบกลั่นกรองและดำเนินการโดยเร็ว

(๓) ดำเนินการปราบปรามผู้ค้าหรือผู้จำหน่ายยาเสพติดในพื้นที่หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีพฤติการณ์เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

(๔) ในกรณีพื้นที่หมู่บ้าน/ชุมชนในความรับผิดชอบมีการค้าหรือการจำหน่ายยาเสพติด เมื่อประธานกรรมการ/ผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย ได้สั่งการให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบพื้นที่ดังกล่าวดำเนินการสืบสวน จับกุม ติดตามสถานการณ์ และรักษาสถานะพื้นที่หมู่บ้าน/ชุมชนดังกล่าว มิให้มีการค้าหรือจำหน่ายยาเสพติดในพื้นที่หากปรากฏว่ายังคงมีการค้าหรือการจำหน่าย ยาเสพติดในพื้นที่อีกและไม่มีการดำเนินการตามคำสั่งข้างต้น ภายในระยะเวลา ๓๐ วัน นับแต่วันที่ ได้รับแจ้งคำสั่ง ให้ถือว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐที่รับผิดชอบพื้นที่ดังกล่าวปล่อยปละละเลยหรือเพิกเฉยต่อการปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

๓. ให้ทุกส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐที่ได้รับมอบหมายให้มีหน้าที่รับผิดชอบในการป้องกัน ยาเสพติดหรือบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด ดำเนินการตามแนวทางการป้องกันยาเสพติดและแนวทางการบำบัดรักษา ยาเสพติดและติดตามช่วยเหลือผู้ผ่านการบำบัดรักษาอย่างเคร่งครัด ในกรณีที่ประธานกรรมการ/ผู้อำนวยการ ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย ได้สั่งการหรือแจ้งเตือนเป็นครั้งที่ ๒ ให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบดำเนินการอย่างใดแล้ว หากปรากฏว่ายังไม่มีการดำเนินการตามที่ได้สั่งการ หรือแจ้งเตือนภายในระยะเวลา ๓๐ วัน นับแต่วันที่ ได้รับแจ้งคำสั่งหรือแจ้งเตือน ให้ถือว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐที่รับผิดชอบ ดังกล่าวปล่อยปละละเลยหรือเพิกเฉยต่อการปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันยาเสพติดหรือบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด

๔. ในกรณีที่ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับพฤติการณ์อันควรสงสัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดเกี่ยวข้องกับ ยาเสพติดยินยอมและปล่อยปละละเลยหรือมีส่วนพัวพันเกี่ยวข้องหรือมีส่วนได้รับผลประโยชน์เกี่ยวกับยาเสพติด หรือมีส่วนพัวพันเกี่ยวข้องกับการเรียกรับหรือมีผลประโยชน์เกี่ยวข้องเกี่ยวกับยาเสพติด ให้หัวหน้าส่วนราชการหรือหัวหน้า หน่วยงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้น ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ภายใต้พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ ประกอบกับ กฎหมาย ระเบียบหรือข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานบุคคล โดยให้บังคับใช้มาตรการทางวินัย มาตรการทาง ปกครองและมาตรการทางกฎหมายอย่างเฉียบขาดและรวดเร็ว รวมทั้งให้รายงานการกระทำหรือพฤติการณ์ที่ เกี่ยวข้องเกี่ยวกับยาเสพติด และการปล่อยปละละเลยของเจ้าหน้าที่ของรัฐดังกล่าวให้ศูนย์อำนวยการป้องกันและ ปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติทราบโดยเร็ว

กรณีที่หัวหน้าส่วนราชการหรือผู้บังคับบัญชาละเลยหรือไม่ดำเนินการดังกล่าวข้างต้นให้ถือเป็นความผิดวินัย

๕. ให้ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ ดำเนินการแสวงหารวบรวมและดำเนินการอื่นใดเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานในการที่จะทราบรายละเอียดและพิสูจน์เกี่ยวกับการกระทำหรือพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด และการปล่อยปละละเลยของเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมทั้งเร่งรัดและติดตามผลการดำเนินงานดังกล่าวข้างต้น

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ แต่งตั้งคณะอนุกรรมการกลั่นกรองเพื่อดำเนินการต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติดและปล่อยปละละเลย โดยให้มีอำนาจและหน้าที่ในการพิจารณาตรวจสอบกลั่นกรองข้อเท็จจริงและรายละเอียดเกี่ยวกับการกระทำหรือพฤติกรรมรวมทั้งพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด และการปล่อยปละละเลยของเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อเสนอต่อผู้บัญชาการ ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ

๖. ในกรณีที่คณะอนุกรรมการกลั่นกรองเพื่อดำเนินการต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติดและปล่อยปละละเลย เห็นว่ามีมูลเชื่อได้ว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นมีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติดและปล่อยปละละเลย ให้ผู้บัญชาการศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ พิจารณาเสนอต่อหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ เพื่อพิจารณาสั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นไปปฏิบัติหน้าที่อื่น เป็นการชั่วคราวตามระยะเวลาที่กำหนดหรือให้ดำเนินการอื่นใดตามที่เห็นสมควรก็ได้

แผนภูมิการดำเนินการต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติดและปล่อยปละละเลย

๑. ด้านปราบปรามยาเสพติด

๑.๑ กรณีมีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ๔ ลักษณะพฤติกรรม

- (๑) มีพฤติกรรมค้ายาเสพติด แต่ยังไม่ถึงหลักฐานเพียงพอในการดำเนินคดี
- (๒) เปิดบัญชีออมทรัพย์หรือค้ำยืมกับลูกค้ายาเสพติด
- (๓) ยักยอกยาเสพติดหรือทรัพย์สินของกลาง
- (๔) คืบครอง เรียบร้อยผลประโยชน์จากผู้ค้า ผู้เสพ และผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

๑.๒ กรณีปล่อยปละละเลย ๒ ลักษณะพฤติกรรม

- (๑) ปล่อยให้มีการค้ายาเสพติด จนหน่วยงานเข้าไปจับกุม
- (๒) ปล่อยให้ผู้ได้งัดบัญชีธนาคารทำความผิดเกี่ยวข้องกับยาเสพติด โดยไม่ดำเนินการใดๆ

๒. ด้านป้องกันยาเสพติด ๓ ลักษณะพฤติกรรม

- ๒.๑ ปล่อยให้ผู้เสพ/ผู้ค้าในสถานศึกษา โดยไม่ดำเนินการใดๆ
- ๒.๒ ปล่อยให้ผู้เสพ/ผู้ค้าในสถานประกอบการ โดยไม่ดำเนินการใดๆ
- ๒.๓ ปล่อยให้เยาวชนนอกสถานศึกษาเสพยาเสพติดในหมู่บ้านชุมชน โดยไม่ดำเนินการใดๆ

๓. ด้านบำบัดรักษายาเสพติด ๓ ลักษณะพฤติกรรม

- ๓.๑ ปล่อยให้ผู้เสพหรือผู้ติดยาเสพติดในพื้นที่โดยไม่นำเข้ารับการบำบัดรักษา
- ๓.๒ ไม่มีการคัดกรองและส่งต่อเข้ารับการบำบัดรักษาดอนแนวทางที่กำหนด
- ๓.๓ ไม่ติดตามผู้ผ่านการบำบัดรักษาดอนแนวทางที่กำหนด

การดำเนินการต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติดและปล่อยปละละเลย

ด้านปราบปรามยาเสพติด

มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

1 มีพฤติกรรมค้ายาเสพติด แต่ยังไม่มีความผิดฐานใดๆ ในการดำเนินคดี

2 เปิดบัญชีหรือครอบครองบัญชีร่วมกับผู้ค้ายาเสพติด

3 ยักยอกยาเสพติดหรือทรัพย์สินของกลาง

4 คุ้มครอง คุ้มกันผลประโยชน์จากผู้ค้ายาเสพติด

ผู้ถูกดำเนินการ

- ผู้บังคับบัญชา
- เจ้าหน้าที่ที่มีพฤติกรรม

ปล่อยปละละเลย

5 ปล่อยให้มีการค้าและร้องเรียนโดยไม่ดำเนินการใดๆ จนหน่วยงานนอกเข้าไปจับกุม

6 ปล่อยให้ผู้ใดได้บังคับบัญชากระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดโดยไม่ดำเนินการใดๆ

ผู้ถูกดำเนินการ

บอ./วอ.บช.

ด้านป้องกันยาเสพติด

ปล่อยปละละเลย

1 ปล่อยให้ผู้เสพ/ผู้ค้าในสถานศึกษา

2 ปล่อยให้ผู้เสพ/ผู้ค้าในสถานประกอบการ

3 ปล่อยให้ทราบชนบทสถานศึกษาเฉพาะ

ผู้ถูกดำเนินการ

สถานศึกษา

- ศึกษาธิการจังหวัด
- ผอ.สถานศึกษา
- ผอ.สพป.
- ผอ.สพท.
- ผอ.สำนักงานการศึกษา (กศจ.)
- นายก อบจ. / นายก อบต.

สถานประกอบการ

- บอ./วอ.บช.
- สว.อ.ก.ร. จว.
- ผู้ประกอบการ

ชาวชนบทสถานศึกษา

- บอ./วอ.บช.
- กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน
- นายก อบต.
- นายก อบจ.

ด้านบำบัดรักษายาเสพติด

ปล่อยปละละเลย

1 ปล่อยให้ผู้เสพไม่เข้าบำบัดหรือลงเฝ้าบำบัด

2 ไม่คัดกรองและส่งต่อเข้าบำบัด

3 ไม่ติดตามผู้ผ่านการบำบัด

ผู้ถูกดำเนินการ

ไม่เข้าบำบัดหรือลงเฝ้าบำบัด

- ผอ.บอ./วอ.บช.
- ผอ.บช.ภ.
- เจ้าหน้าที่รับผิดชอบ

ไม่คัดกรองและส่งต่อเข้าบำบัด

- ผอ.ศูนย์เพื่อการคัดกรอง
- เจ้าหน้าที่รับผิดชอบ

ไม่ติดตาม

- ผอ.บอ./วอ.บช.
- กำนัน / ผู้ใหญ่บ้าน

การดำเนินการต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่มีพฤติการณ์เกี่ยวข้องกับยาเสพติดและปล่อยปละละเลย

